

Bij een verband tussen veeverbetering en de zuivel zal een groot aantal mensen denken aan de stijgende productie van de veestapel, zo ook Campina-voorzitter Kees Wantenaar. Of er in de toekomst nieuwe zuivelmerken aan het algemene fokdoel toegevoegd worden ligt volgens Wantenaar voornamelijk aan de waarde ervan voor de zuivelsector. De economie staat voorop, ook bij mooie koeien.

Kees Wantenaar: 'Voor de zuivel blijft verandering van de vet-eiwitverhouding belangrijk'

Fokkerij baser en op economie

Ik ben thuis een heel onbetrouwbare 'arbeidskracht', stelt veehouder Kees Wantenaar uit Soest. Met die uitspraak geeft hij aan dat het voorzitterschap van Campina het grootste deel van zijn tijd in beslag neemt. Deze taak bij de zuivelonderneming nam hij ruim vier jaar geleden op zich. Wantenaars vrouw Martha en zoon Coen nemen de verzorging van de 85 melkkoeien voor hun rekening. De 8855 kg melk met 4,37% vet en 3,48% eiwit per koe, zoals het rollend jaargemiddelde weergeeft, zorgen dat het quotum meer dan volgemolken wordt. Vanuit het Campina-gebouw langs de snelweg bij Zaltbommel vertelt Wantenaar kort over zijn bedrijf thuis. Want al beginnen zijn ogen te glimmen wanneer hij over mooie koeien spreekt, hij blijft zuivelbestuurder, zelfs op de NRM.

Wat is in de afgelopen twintig jaar de bijdrage van de veeverbetering in de zuivel geweest?

'Voor exacte gegevens hierover zou NRS een betere bron zijn, maar het is duidelijk dat de veeverbetering een grote rol heeft gespeeld in de stijging van de melkproductie met daarbij de gehalten. Neemt niet weg dat wat er via de fokkerij in de koeien gaat, er wel via een goede bedrijfsvoering uit moet komen.'

Op welke wijze kan de fokkerij de zuivel verder verbeteren?

'De zuivel houdt zich erg bezig met de samenstelling van de melk. Het accent ligt op de onderdelen die we tot waarde kunnen brengen. Bij eiwit lukt dat bijvoorbeeld heel goed. Bij vet is dat minder eenvoudig; de nadruk in het voedselpatroon van de consument ligt nu eenmaal op minder vet. De fokkerij houdt in de gaten welke waarde de zuivel aan bepaalde kenmerken geeft en volgt de zuivel daarin. Zo ook met de waarde van het vet en eiwit, dit wordt onder andere meegenomen in de berekening van de fokwaarden. Maar de verhouding tussen de hoeveelheid vet en

eiwit in de aangeleverde melk blijft opvallend genoeg al jarenlang stabiel. Het lukt dus niet om de veranderingen in de waardeverhouding tussen vet en eiwit via fokkerij in de melk terug te laten komen. Het is een discussie die telkens weer ergens op de agenda verschijnt. Dat is logisch vanwege de waardedaling van het vet. En vet wordt in de toekomst nog een heel stuk goedkoper. Voor de zuivel blijft verandering van de vet- en eiwitverhouding daarom belangrijk.'

NRM toont economische factoren met een mooi strikje

Hoe is de ontwikkeling van de gehalten op uw eigen melkveebedrijf?

'De laatste twintig jaar is het eiwitgehalte misschien wat gestegen, maar er zit evenmin een doorbraak in de gehaltenverhoudingen in. Ik heb als boer nooit voor één aspect in de fokkerij gekozen; ik heb altijd geprobeerd op meerdere punten vooruitgang te boeken.'

In hoeverre kan een verlaging van het bedrijfscegetal een meerwaarde voor de veehouder opleveren?

'Een lager cegetal past bij de filosofie "Gezonde melk van gezonde koeien" van onze onderneming. Dit gaat niet alleen om het eindproduct, het gaat om een productiewijze met een hoge diergezondheid. Wanneer een ondernemer stappen vooruitmaakt in diergezondheid, is dat voor ons bedrijf ook goed.'

Maar melk onder de 100.000 cellen per milliliter geeft toch geen extra waarde aan de melk?

'We kunnen hier wel een heel technische discussie houden over hoe we een laag cegetal kunnen belonen. Volgens mij gaat het uiteindelijk om de voordelen die het melkveebedrijf hiervan heeft. En daarmee wil ik het niet van het bord-

je van de zuivel schuiven, maar een laag cegetal en een betere uiergezondheid leiden ook rechtstreeks tot lagere kosten voor de veehouder.'

Is er voldoende samenwerking tussen fokkerij en zuivel?

'Ik weet niet of de samenwerking voldoende is, maar er is bijvoorbeeld periodiek overleg voor de bepaling van de wegingsfactoren van de melk en gehalten. Daarnaast werken we beide aan het Milkgenomics-project. Voorlopig is het de vraag of daar informatie uit voortkomt waar we samen verder aan kunnen werken. Het is in ieder geval goed voor mensen uit de verschillende vakgebieden om elkaar beter te leren kennen. Veel specialisten zijn erg gefocust op hun eigen vakgebied. Via Milkgenomics leren onderzoekers ook vanuit andere invalshoeken kijken. Voor de bestuurders is dit minder belangrijk, die ontmoeten elkaar al overal.'

Gaat u naar de NRM als veehouder of als vertegenwoordiger van de zuivel?

'Ik ga als veehouder, maar met alle mensen die ik ken uit de zuivel moet ik uitkijken dat ik wel bij de koeien in de buurt kom en niet alleen maar aan het praten ben. Mijn zoon vindt het daarom lastig om samen te gaan.'

U geniet wel van een mooie koe?

'Ik ga niet twee dagen om alle rubrieken precies te volgen, maar de koeien daar spreken me zeker wel aan. Het is topfokkerij zonder dat er een afstand is gekomen met de boerenpraktijk. Ze tonen op de NRM eigenlijk een bundel economische factoren met een mooi strikje eromheen. De pr voor de veehouderij is belangrijk en dat kan wel ondersteund worden door showkoeien. Toch denk ik dat de basis voor de fokkerij in het algemeen door de economie gelegd moet zijn.'

Christel van Raay